

Κατευθυντήριες γραμμές για να αποφασιστεί ποια δικαιοδοσία θα πρέπει να ασκήσει δίωξη

Κατευθυντήριες γραμμές για να αποφασιστεί ποια δικαιοδοσία θα πρέπει να ασκήσει δίωξη

ΜΕΡΟΣ Ι: ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η αύξηση του διασυνοριακού εγκλήματος έχει οδηγήσει με τα χρόνια σε περισσότερες υποθέσεις στις οποίες πολλά κράτη μέλη έχουν, βάσει της εθνικής τους νομοθεσίας, δικαιοδοσία ως προς τη δίωξη και την εκδίκαση τέτοιων υποθέσεων.

Σύμφωνα με την εντολή της, και από την ίδρυσή της, η Eurojust αντιμετωπίζει το ερώτημα του προσδιορισμού της καταλληλότερης δικαιοδοσίας για τη δίωξη διασυνοριακών υποθέσεων στις οποίες μπορεί να ασκηθεί ή έχει ασκηθεί δίωξη σε δύο ή περισσότερες δικαιοδοσίες. Για την πρόληψη και την υποστήριξη της διευθέτησης των συγκρούσεων δικαιοδοσίας, που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε παραβίαση της αρχής του *ne bis in idem*, και για την εξασφάλιση των πιο αποτελεσματικών πρακτικών σχετικά με τις ποινικές διαδικασίες που υπάρχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το 2003 η Eurojust δημοσίευσε τις *Κατευθυντήριες γραμμές για να αποφασιστεί ποια δικαιοδοσία θα πρέπει να ασκήσει δίωξη*. Οι *κατευθυντήριες γραμμές* προτείνουν παράγοντες που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε υποθέσεις που εμπίπτουν σε πολλαπλές δικαιοδοσίες. Από την έγκρισή τους έχουν βοηθήσει τις αρμόδιες εθνικές αρχές στον καθορισμό της καταλληλότερης δικαιοδοσίας για άσκηση δίωξης σε διασυνοριακές υποθέσεις. Οι *κατευθυντήριες γραμμές* επίσης βοηθούν τη Eurojust, η οποία μπορεί να συμβουλευθεί τις αρμόδιες εθνικές αρχές σχετικά με αυτό το θέμα. Επιπλέον, από τη δημοσίευσή τους, οι *κατευθυντήριες γραμμές* έχουν χρησιμοποιηθεί από ορισμένα κράτη μέλη ως σημείο αναφοράς στην ανάπτυξη της δικής τους νομοθεσίας ή κατευθυντήριων γραμμών.

Η Eurojust, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης της ΕΕ, την επιχειρησιακή εμπειρία που έχει συγκεντρώσει εδώ και περισσότερο από μία δεκαετία και τις ανάγκες των ασκούντων συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα όπως αυτές έχουν εκφραστεί σε αρκετές περιπτώσεις, εκδίδει με το παρόν μία αναθεωρημένη έκδοση των *κατευθυντήριων γραμμών* της.

Καθώς η μεγάλη πλειοψηφία των κρατών μελών δεν έχει θέσει κριτήρια για τον καθορισμό του καλύτερου τρόπου για άσκηση δίωξης σε περιπτώσεις διασυνοριακών συγκρούσεων δικαιοδοσίας και καθώς δεν υπάρχει κάποιο σχετικό «οριζόντιο» νομικό μέσο της ΕΕ, οι κατευθυντήριες γραμμές προορίζονται να αποτελέσουν ένα ευέλικτο εργαλείο καθοδήγησης και υπενθύμισης των αρμόδιων αρχών όσον αφορά τους παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Παρέχουν μία κοινή αφετηρία βάσει της οποίας μπορεί να ληφθεί μία απόφαση. Οι *κατευθυντήριες γραμμές* δεν αποτελούν δεσμευτικούς κανόνες και ισχύουν με την επιφύλαξη του ισχύοντος εθνικού, κοινοτικού και διεθνούς δικαίου.

Οι «δικαστικές αρχές» σε αυτές τις *κατευθυντήριες γραμμές* αναφέρονται σε δικαστές, εισαγγελείς και οποιαδή-

ποτε άλλη αρχή η οποία είναι αρμόδια σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

Νομικό πλαίσιο της ΕΕ

Οι *κατευθυντήριες γραμμές* λαμβάνουν υπόψη το σχετικό νομικό πλαίσιο της ΕΕ, και συγκεκριμένα:

- ▶ Η απόφαση-πλαίσιο 2009/948/ΔΕΥ της 30ης Νοεμβρίου 2009 σχετικά με την πρόληψη και τον διακανονισμό συγκρούσεων δικαιοδοσίας σε ποινικές υποθέσεις είναι επί του παρόντος το μόνο μέσο της ΕΕ το οποίο ασχολείται με το συγκεκριμένο θέμα. Προβλέπει έναν μηχανισμό απευθείας διαβουλεύσεων ανάμεσα στις αρμόδιες αρχές για την επίτευξη μίας αποτελεσματικής λύσης και την αποφυγή τυχόν δυσμενών συνεπειών που μπορούν να προκύψουν από παράλληλες ποινικές διαδικασίες. Αναφορά σε ορισμένους από τους παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη από τις αρμόδιες αρχές, όπως αυτών που αναφέρονται στις *κατευθυντήριες γραμμές* της Eurojust του 2003, γίνεται στο προοίμιο (αιτιολογική σκέψη 9).
- ▶ Άλλα νομικά μέσα στον τομέα των ποινικών υποθέσεων, και συγκεκριμένα κείμενα που σχετίζονται με συγκεκριμένους τύπους εγκληματικών δραστηριοτήτων, όπως η απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ της 13ης Ιουνίου 2002 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (άρθρο 9) και η απόφαση-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ της 24ης Οκτωβρίου 2008 για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (άρθρο 7), περιλαμβάνουν διατάξεις που αναφέρονται στους παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη με στόχο τη συγκέντρωση των ποινικών διαδικασιών σε ένα κράτος μέλος όταν περισσότερα από ένα κράτη μέλη μπορούν νομίμως να ασκήσουν δίωξη βάσει των ίδιων γεγονότων.
- ▶ Οι διατάξεις σχετικά με τη βοήθεια της Eurojust στη διευκόλυνση της συνεργασίας και του συντονισμού ανάμεσα στις εθνικές αρχές περιλαμβάνουν:
 - το άρθρο 85 παράγραφος 1 σημείο γ της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ,
 - τα άρθρα 6 και 7 (συστάσεις της Eurojust και μη δεσμευτικές γνωμοδοτήσεις) και το άρθρο 13 παράγραφος 7 (υποχρέωση των κρατών μελών για την ενημέρωση της Eurojust σε υποθέσεις όπου προκύπτουν ή είναι πιθανό να προκύψουν συγκρούσεις δικαιοδοσίας) της Απόφασης 2002/187/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την ίδρυση της Eurojust, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 2009/426/ΔΕΥ του Συμβουλίου,
 - το άρθρο 12 και τις αιτιολογικές σκέψεις 4, 9, 10 και 14 της απόφασης-πλαισίου 2009/948/ΔΕΥ, και
 - το άρθρο 7 της απόφασης-πλαισίου 2008/841/ΔΕΥ.

ΜΕΡΟΣ II: ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

Βασικές αρχές

- ▶ Το «*Ne bis in idem*» είναι η βασική αρχή του ποινικού δικαίου σε εθνικό, κοινοτικό και διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με την οποία δεν μπορεί να ασκηθεί δίωξη σε έναν κατηγορούμενο περισσότερες από μία φορές για το ίδιο ποινικό αδίκημα, ανεξάρτητα από το εάν η πρώτη δίωξη οδήγησε σε καταδικαστική ή αθωωτική απόφαση. Εντός του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης της ΕΕ, οι κύριες νομικές πηγές αυτής της αρχής είναι τα άρθρα 54 έως 58 της Σύμβασης για την εφαρμογή της συμφωνίας Σένγκεν (CISA) και το άρθρο 50 της Χάρτας Θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ, τα οποία ερμηνεύονται υπό το πρίσμα της σχετικής νομολογίας του Δικαστηρίου της ΕΕ. (Για μία επισκόπηση της νομολογίας του ΔΕΕ σχετικά με την αρχή *ne bis in idem*, ανατρέξτε στο έγγραφο της Eurojust, *Η αρχή ne bis in idem σε ποινικές υποθέσεις της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.)

Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές τηρούν πλήρως και εγκρίνουν την αρχή του *ne bis in idem*.

- ▶ Σύμφωνα με την απόφαση-πλαίσιο 2009/948/ΔΕΥ (αιτιολογική σκέψη 12), αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές υποστηρίζουν πλήρως την ιδέα ότι, εντός ενός κοινού χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης της ΕΕ, η αρχή της υποχρεωτικής δίωξης, που διέπει τον κώδικα ποινικής δικονομίας αρκετών κρατών μελών, θα πρέπει να θεωρείται ότι τηρείται όταν ένα κράτος μέλος εξασφαλίζει την ποινική δίωξη ενός συγκεκριμένου ποινικού αδικήματος.
- ▶ Κάθε περίπτωση είναι ξεχωριστή, και συνεπώς, οποιαδήποτε απόφαση λαμβάνεται σχετικά με το ποια δικαιοδοσία είναι η καταλληλότερη για τη δίωξη θα πρέπει να βασίζεται στα γεγονότα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε υπόθεσης. Όλοι οι παράγοντες που θεωρούνται σχετικοί θα πρέπει να εξετάζονται προς όφελος της δικαιοσύνης.
- ▶ Κατά τη λήψη μίας απόφασης, οι δικαστικές αρχές θα πρέπει να σταθμίζουν προσεκτικά και δίκαια όλους τους παράγοντες τόσο υπέρ όσο και κατά της άσκησης δίωξης σε κάθε δικαιοδοσία.
- ▶ Οι δικαστικές αρχές θα πρέπει προσδιορίζουν κάθε δικαιοδοσία στην οποία η άσκηση δίωξης δεν είναι μόνο δυνατή αλλά και στην οποία η επιτυχής δίωξη της υπόθεσης αποτελεί ρεαλιστική προοπτική.
- ▶ Ως μέρος των συζητήσεων σχετικά με την επίλυση αυτών των υποθέσεων, οι δικαστικές αρχές θα πρέπει να εξερευνούν όλες τις πιθανότητες που παρέχονται από τις ισχύουσες συμβάσεις και μέσα της ΕΕ, για παράδειγμα, για την απόκτηση αποδεικτικών στοιχείων, τη μεταφορά της δικογραφίας ή την παράδοση ατόμων.
- ▶ Η απόφαση θα πρέπει πάντα να είναι δίκαιη, ανεξάρτητη και αντικειμενική και να λαμβάνει υπόψη την Ευρωπαϊκή σύμβαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη Χάρτα Θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ, διασφαλί-

ζοντας την προστασία των διαδικαστικών εγγυήσεων του οποιουδήποτε κατηγορούμενου ή εν δυνάμει κατηγορούμενου.

Τι πρέπει να κάνει κάποιος;

- ▶ Αμέσως μόλις εντοπιστούν παράλληλες ποινικές διαδικασίες, οι αρμόδιες αρχές των εμπλεκόμενων κρατών μελών θα πρέπει να έρθουν σε επαφή μεταξύ τους.

Στο πλαίσιο αυτής της εντολής, το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο μπορεί να βοηθήσει τις αρμόδιες αρχές, π.χ. διευκολύνοντας την επικοινωνία και προσδιορίζοντας και αποκτώντας τα στοιχεία των αρμόδιων αρχών με τις οποίες πρέπει να υπάρξει επικοινωνία.

- ▶ Ως επόμενο βήμα, οι εμπλεκόμενες αρμόδιες αρχές θα πρέπει να ξεκινήσουν τη συνεργασία και το συντονισμό των ενεργειών τους προς αποφυγή σπατάλης πόρων, επικάλυψης καθηκόντων και κίνδυνο παραβίασης της αρχής *ne bis in idem*. Στις περισσότερες περιπτώσεις επιτυγχάνεται η εύρεση λύσης μέσω του διαλόγου, της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και του συντονισμού ανάμεσα στις αρμόδιες αρχές.
- ▶ Κατά το συντονισμό των παράλληλων διαδικασιών, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να εξετάζουν το ενδεχόμενο όλων των δίωξεων σε μία δικαιοδοσία, εφόσον αυτό είναι εφικτό, λαμβάνοντας υπόψη τον τρόπο με τον οποίο η δίωξη ορισμένων κατηγορουμένων σε μία δικαιοδοσία μπορεί να επηρεάσει οποιαδήποτε άλλη δίωξη σε μία δεύτερη ή τρίτη δικαιοδοσία. Θα πρέπει να καταβάλλεται κάθε προσπάθεια έτσι ώστε μία δίωξη να μην υπονομεύει άλλη δίωξη.
- ▶ Η απόφαση σχετικά με τον τόπο δίωξης θα πρέπει να λαμβάνεται το νωρίτερο δυνατό κατά τη διάρκεια της έρευνας ή της διαδικασίας δίωξης και μετά από πλήρη διαβούλευση με όλες τις σχετικές αρχές σε κάθε δικαιοδοσία.
- ▶ Η Eurojust είναι στην προνομιακή θέση να προσφέρει βοήθεια στις ενδιαφερόμενες αρχές στις προσπάθειές τους να συνεργαστούν και να βρουν λύσεις, ανά από στιγμή σε καθένα από τα προηγούμενα βήματα, ή ακόμα και για τον προσδιορισμό υποθέσεων που εκκρεμούν σε κράτη μέλη στα οποία θα μπορούσαν να προκύψουν τέτοιες συγκρούσεις (βλ. παρακάτω).

Βασικοί παράγοντες

Θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μία σειρά παραγόντων κατά τη λήψη μίας απόφασης σχετικά με το ποια είναι η κατάλληλη δικαιοδοσία δίωξης. Όλοι αυτοί μπορούν να επηρεάσουν την τελική απόφαση. Η προτεραιότητα και το βάρος που θα πρέπει να δίνεται σε κάθε παράγοντα διαφέρουν από υπόθεση σε υπόθεση.

Μερικοί από τους παράγοντες που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη είναι οι εξής:

Εδαφικότητα Θα πρέπει να υπάρχει η προκαταρκτική υπόθεση ότι, εάν είναι δυνατό, η δίωξη θα πρέπει να λάβει χώρα στη δικαιοδοσία στην οποία πραγματοποιήθηκε η

πλειοψηφία —ή το σημαντικότερο μέρος— της εγκληματικής δραστηριότητας ή στην οποία υπήρξε η πλειοψηφία —ή το σημαντικότερο μέρος— της απώλειας. Συνεπώς, τόσο η ποσοτική («η πλειοψηφία») όσο και η ποιοτική («το σημαντικότερο μέρος») διάσταση θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη.

Τοποθεσία του(ων) υπόπτου(ων)/κατηγορούμενου(ων)

Μία σειρά στοιχείων θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σχετικά με αυτόν τον παράγοντα, όπως:

- ▶ το μέρος στο οποίο βρέθηκε ο ύποπτος/κατηγορούμενος,
- ▶ η υπηκοότητα ή ο συνήθης τόπος κατοικίας του υπόπτου/κατηγορούμενου,
- ▶ οι πιθανές ισχυρές προσωπικές σχέσεις με ένα κράτος μέλος ή άλλα σημαντικά συμφέροντα του υπόπτου/κατηγορούμενου,
- ▶ η πιθανότητα διασφάλισης της παράδοσης ή έκδοσης του υπόπτου/κατηγορούμενου σε άλλη δικαιοδοσία, και
- ▶ η πιθανότητα μεταφοράς της δικογραφίας σε δικαιοδοσία στην οποία βρίσκεται ο ύποπτος/κατηγορούμενος.

Σε περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν διάφοροι συν-κατηγορούμενοι, όχι μόνο ο αριθμός αυτών είναι σχετικός, αλλά και ο ρόλος του καθενός στη διάπραξη του εγκλήματος και η τοποθεσία του. Κι εδώ επίσης, μετράει τόσο η ποσοτική όσο και η ποιοτική διάσταση.

Η αξιολόγηση αυτών των στοιχείων θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη όλα τα ισχύοντα νομικά μέσα της ΕΕ, και κυρίως αυτών που σχετίζονται με την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης. Η εφαρμογή τους μπορεί να επηρεάσει την αξιολόγηση αυτού του παράγοντα και συνεπώς την τελική απόφαση σχετικά με τον τόπο δίωξης. Για παράδειγμα, η εφαρμογή της απόφασης-πλαίσιου για την αμοιβαία αναγνώριση δικαστικών αποφάσεων που επιβάλλουν ποινές στερητικές της ελευθερίας (2008/909/ΔΕΥ), σε συνδυασμό με την απόφαση-πλαίσιο για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης (2002/584/ΔΕΥ) μπορεί να καταστήσει την τοποθεσία του υπόπτου/κατηγορούμενου ως κριτήριο δευτερεύουσας σημασίας, επειδή σε μεταγενέστερο στάδιο, ο κατάδικος μπορεί να μεταφερθεί σε άλλο κράτος μέλος για να εκτίσει την στερητική της ελευθερίας ποινή.

Διαθεσιμότητα και παραδεκτό των αποδεικτικών στοιχείων

Οι δικαστικές αρχές μπορούν να παρέμβουν σε υποθέσεις χρησιμοποιώντας μόνο αξιόπιστα και παραδεκτά αποδεικτικά στοιχεία. Η τοποθεσία και η διαθεσιμότητα των αποδεικτικών στοιχείων στην κατάλληλη μορφή και η αποδοχή τους από το δικαστήριο θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Η ποσότητα και η ποιότητα των αποδεικτικών στοιχείων στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη, παρόλο που το νομικό πλαίσιο το οποίο θεσπίστηκε με την ευρωπαϊκή εντολή έρευνας (οδηγία 2014/41/ΕΕ) μπορεί να δώσει τη δυνατότητα συλλογής αποδεικτικών στοιχείων σε διαφορετικές χώρες.

Απόκτηση στοιχείων από καταθέσεις μαρτύρων, εμπειρογνομόνων και θυμάτων

Οι δικαστικές αρχές θα πρέπει

να λαμβάνουν υπόψη τη δυνατότητα απόκτησης στοιχείων από καταθέσεις μαρτύρων, εμπειρογνομόνων και θυμάτων, συμπεριλαμβανομένων, εάν αυτό είναι απαραίτητο, της διαθεσιμότητας μετακίνησης αυτών σε άλλη δικαιοδοσία για να δώσουν κατάθεση. Η δυνατότητα λήψης των καταθέσεων τους σε έγγραφη μορφή ή με άλλο τρόπο, όπως εξ αποστάσεως μέσω τηλεφώνου ή βιντεοδιάσκεψης, θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη.

Προστασία μαρτύρων Οι δικαστικές αρχές θα πρέπει πάντα να προσπαθούν να εξασφαλίσουν ότι οι μάρτυρες ή τα άτομα που βοηθούν στη διαδικασία δίωξης δεν διατρέχουν κάποιο κίνδυνο. Κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με τη δικαιοδοσία δίωξης, οι παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη μπορεί να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, τη δυνατότητα μίας δικαιοδοσίας να μπορεί να προσφέρει ένα πρόγραμμα προστασίας μαρτύρων, ενώ κάποια άλλη δικαιοδοσία να μην έχει αυτή τη δυνατότητα.

Συμφέροντα των θυμάτων Σύμφωνα με την οδηγία 2012/29/ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων, οι δικαστικές αρχές πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα σημαντικά συμφέροντα των θυμάτων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας τους, και το κατά πόσο μπορούν να επηρεαστούν αρνητικά εάν η δίωξη ασκηθεί σε μία δικαιοδοσία αντί σε άλλη. Αυτό θα πρέπει να λαμβάνει επίσης υπόψη τη δυνατότητα των θυμάτων να ζητήσουν αποζημίωση.

Στάδιο ποινικής διαδικασίας Το στάδιο και η εξέλιξη της ποινικής διαδικασίας στα εμπλεκόμενα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη. Όταν μία έρευνα βρίσκεται ήδη σε προχωρημένο στάδιο σε μία δικαιοδοσία, η μεταφορά της υπόθεσης σε άλλη δικαιοδοσία μπορεί να μην είναι κατάλληλη.

Διάρκεια ποινικής διαδικασίας Παρόλο που ο χρόνος δεν θα πρέπει να είναι ο αποφασιστικός παράγοντας στην απόφαση σχετικά με τη δικαιοδοσία δίωξης, όταν οι υπόλοιποι παράγοντες είναι εξισορροπημένοι, τότε οι δικαστικές αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη χρονική διάρκεια της ποινικής διαδικασίας σε μία συγκεκριμένη δικαιοδοσία («η καθυστέρηση της απονομής δικαιοσύνης ισοδυναμεί με αρνησιδικία»).

Νομικές προϋποθέσεις Το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, όπως οι υποχρεώσεις και οι προϋποθέσεις που επιβάλλονται σε κάθε δικαιοδοσία, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη καθώς επίσης και οι πιθανές συνέπειες μίας απόφασης για την άσκηση δίωξης σε μία δικαιοδοσία και όχι σε άλλη και το πιθανό αποτέλεσμα σε κάθε δικαιοδοσία. Ωστόσο, οι δικαστικές αρχές δεν θα πρέπει να αποφασίζουν την άσκηση δίωξης σε μία δικαιοδοσία και όχι σε άλλη μόνο για την αποφυγή συμμόρφωσης με νομικές υποχρεώσεις που ισχύουν σε μία δικαιοδοσία και όχι σε άλλη.

Εξουσίες επιβολής ποινής Ενώ θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι οι πιθανές διαθέσιμες ποινές αντικατοπτρίζουν τη σοβαρότητα της εγκληματικής δραστηριότητας η οποία εκδικάζεται, οι δικαστικές αρχές δεν θα πρέπει να επιδιώκουν την άσκηση δίωξης σε μία δικαιοδοσία απλώς επειδή οι πιθανές διαθέσιμες ποινές είναι υψηλότερες από αυτές άλλης δικαιοδοσίας. Παρομοίως, οι σχετικές εξουσίες επιβολής ποινής των δικαστηρίων σε διαφορετικές δικαιοδοσίες δεν θα πρέπει να αποτελούν αποφασιστικό

παράγοντα στην απόφαση προσδιορισμού της δικαιοδοσίας δίωξης μίας υπόθεσης.

Προϊόντα εγκλήματος Τα ισχύοντα κοινοτικά και διεθνή νομικά μέσα και, κυρίως, τα μέσα αμοιβαίας αναγνώρισης της ΕΕ για τη δέσμευση και κατάσχεση, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση των διαθέσιμων εξουσιών για τη δέσμευση, ανάκτηση και κατάσχεση των προϊόντων εγκλήματος. Ωστόσο, οι δικαστικές αρχές δεν θα πρέπει να αποφασίζουν την άσκηση δίωξης σε μία δικαιοδοσία και όχι σε άλλη μόνο λόγω της πιο αποτελεσματικής ανάκτησης των προϊόντων εγκλήματος σε μία δικαιοδοσία.

Κόστη και πόροι Παρόλο που οι δικαστικές αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το κόστος και τους πόρους, το κόστος της άσκησης δίωξης σε μία υπόθεση ή οι συνέπειες στους πόρους μίας εισαγγελίας δεν θα πρέπει να αποτελούν παράγοντα στην απόφαση προσδιορισμού της δικαιοδοσίας δίωξης, εκτός αν όλοι οι υπόλοιποι παράγοντες είναι εξισορροπημένοι.

Προτεραιότητες κρατών μελών Οι δικαστικές αρχές δεν θα πρέπει να αρνούνται την αποδοχή δίωξης μίας υπόθεσης στη δικαιοδοσία τους επειδή δεν θεωρείται προτεραιότητα στο κράτος μέλος τους.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ EUROJUST

- ▶ Η βοήθεια της Eurojust μπορεί να ζητηθεί, ανά πάσα στιγμή, από οποιαδήποτε από τις εμπλεκόμενες δικαστικές αρχές.
- ▶ Στο πλαίσιο του ρόλου της, και κατά προτίμηση σε αρχικό στάδιο, η Eurojust μπορεί να διευκολύνει τις προκαταρκτικές επαφές και διαβουλεύσεις ανάμεσα στις αρμόδιες αρχές, να συντονίζει τις ενέργειές τους, να ενθαρρύνει και να επιταχύνει την ανταλλαγή πληροφοριών προκειμένου να δοθεί μία πλήρης εικόνα των υποθέσεων, να διασφαλίσει την ομαλή εφαρμογή των μέσων δικαστικής συνεργασίας, να διασαφηνίσει τους συνδέσμους ανάμεσα σε διαφορετικά μέρη των εγκληματικών δικτύων και να διευκολύνει τις περαιτέρω αποφάσεις σχετικά με τον προσδιορισμό της δικαιοδοσίας δίωξης. Στις περιπτώσεις όπου δεν είχε εμπλακεί η Eurojust και οι αρμόδιες αρχές δεν μπόρεσαν να καταλήξουν σε μία αποτελεσματική λύση στο πλαίσιο των διαφορετικών διαβουλεύσεων που παρέχονται από την απόφαση-πλαίσιο 2009/948/ΔΕΥ, η υπόθεση θα πρέπει, εφόσον χρειάζεται, να παραπέμπεται στη Eurojust από την εμπλεκόμενη αρμόδια αρχή.
- ▶ Η Eurojust μπορεί να εντοπίσει εγκαίρως τις παράλληλες ποινικές διαδικασίες και να παρέχει ενεργά υποστήριξη σε εθνικές αρχές, χάρη στις πληροφορίες για υποθέσεις στις οποίες έχουν προκύψει ή είναι πιθανό να προκύψουν συγκρούσεις δικαιοδοσίας, και οι οποίες πληροφορίες έχουν ληφθεί από κράτη μέλη σε συμμόρφωση με την απόφαση του Συμβουλίου για τη Eurojust.
- ▶ Στις συντονιστικές συναντήσεις που οργανώνονται από τη Eurojust, οι αρμόδιες αρχές των εμπλεκόμενων κρατών μελών μπορούν να συναντηθούν και να συζητήσουν τα θέματα που τους απασχολούν, με την υποστήριξη των εθνικών μελών. Επιπλέον, οι κοινές ομάδες έρευνας (ΚΟΕ) μπορούν να αποτελέσουν ένα χρήσιμο εργαλείο για την πρόληψη και επίλυση συγκρούσεων δικαιοδοσίας καθώς, στο πλαίσιο μίας ΚΟΕ, οι αρμόδιες αρχές μπορούν επίσης να συμφωνήσουν σχετικά με τον προσδιορισμό της δικαιοδοσίας δίωξης και κάθε αδικήμα.
- ▶ Περαιτέρω, ενεργώντας μέσω των εθνικών μελών της (μεμονωμένα ή από κοινού) ή ως Συλλογικό Όργανο, η Eurojust μπορεί να παρέχει συστάσεις και μη δεσμευτικές γνωμοδοτήσεις ζητώντας από τις αρμόδιες αρχές να δεχτούν ότι μία από αυτές μπορεί να είναι σε καλύτερη θέση να πραγματοποιήσει μία έρευνα ή να διώξει συγκεκριμένα αδικήματα.

Eurojust, Johan de Wittlaan 9, 2517 JR The Hague, Netherlands
Phone: +31 70 412 5000 - E-mail: info@eurojust.europa.eu - Website: www.eurojust.europa.eu

Print: *Catalogue no.* QP-04-17-737-EL-C • *ISBN* 978-92-9490-196-5 • *doi* 10.2812/610125
PDF: *Catalogue no.* QP-04-17-737-EL-N • *ISBN* 978-92-9490-135-4 • *doi* 10.2812/51290